

Representation – krav för avdrag

Omedelbart samband krävs

Begreppet omedelbart samband med verksamheten är det viktigaste begreppet i representationsreglerna. Detta beror på att hela avdragsrätten hänger på just detta att representationskostnaden måste ha omedelbart samband med den verksamhet som bedrivs.

Tillfällen då kravet uppfylls

Några exempel på tillfällen när representationen normalt uppfyller kravet på omedelbart samband med verksamheten och därmed kan vara avdragsgill är vid

- olika slags affärsförhandlingar
- företagsjubileer och invigningar av olika slag
- demonstrationer, visningar och liknande som görs i PR-syfte
- representation i form av representationsgåvor, t ex när kunder inviger en ny lokal eller firar ett jubileum eller när gåvan ges istället för att man exempelvis bjuder på en representationsmåltid
- intern representation, dvs representation gentemot personal mfl, exempelvis vid personalfester och informationsmöten.

Olika från företag till företag

Observera att kravet på omedelbart samband är olika för varje enskild verksamhet och varje enskilt företag. Detta eftersom det handlar om att representationskostnaden ska ha omedelbart samband med verksamheten, dvs den verksamhet som just det företag det gäller bedriver.

Vad som är avdragsgill representation för ett visst företag kan alltså räknas som icke avdragsgill representation för ett annat företag.

Skatteverkets allmänna råd

Det är lite oklart hur man ska tolka begreppet omedelbart samband. Av Skatteverkets allmänna råd framgår det dock hur Skatteverket anser att begreppet omedelbart samband ska tolkas i vissa situationer:

Utdrag ur SKV A 2004:5, avsnitt 1 Omedelbart samband:”Allmänna råd:

För att representation i samband med affärsförhandlingar skall anses ha ett omedelbart samband med verksamheten bör representationen ingå som ett led i förhandlingarna. Representationen bör därvid uttrycka en i dessa sammanhang sedvanlig gästfrihet, t.ex. i form av värdskap vid inledande av affärsförhandlingar, under sådana eller som en avslutning av förhandlingarna. Försiktighet bör iakttagas vid ofta återkommande representation mot en och samma person eller grupp av personer. I sådan representation kan föreliggande inslag av personlig gästfrihet som utsluter avdragsrätt. Vad avser andra personer än dem som har en direkt anknytning till affärsförhandlingar bör utgift för sådan representation inte vara avdragsgill. Även vad avser valet av den ort där representationen utövas bör försiktighet iakttagas. Så kan t.ex. representation på annan ort än verksamhetsorten vara ett tecken på att omedelbart samband saknas. Exempel på situationer där omedelbart samband kan anses föreliggande är vidare större jubileer, invigningar och demonstrationer och dylikt där representationen används som ett led i företagets marknadsföring och PR-verksamhet. Om representationen utövas i samband med en skattskyldigs personliga högtidsdag bör dock avdrag inte medges. Således bör avdrag inte medges för kostnader i samband med t.ex. bjudning för affärsvänner i anslutning till skattskyldigs femtioårsdag.”

Affärsförhandlingar det centrala

Som du ser koncentreras rekommendationen till hur begreppet omedelbart samband ska tolkas vid affärsförhandlingar.

Sedan ger Skatteverket några exempel på andra situationer när kravet på omedelbart samband kan anses uppfyllt, t ex vid jubileer, demonstrationer och invigningar. Observera att Skatteverkets allmänna råd inte är heltäckande. Det kan mycket väl finnas andra situationer än de uppräknade som uppfyller kravet på omedelbart samband.

Att inleda och upprätthålla affärsförbindelser kan säkert göras på många olika sätt och representationsmetoderna lär förändras i takt med tidens gång och samhällets utveckling. Observera att Skatteverkets allmänna råd inte är heltäckande. Det kan mycket väl finnas andra situationer än de uppräknade som uppfyller kravet på omedelbart samband.

Att inleda och upprätthålla affärsförbindelser kan säkert göras på många olika sätt och representationsmetoderna lär förändras i takt med tidens gång och samhällets utveckling.

Tidpunkt, plats och personer

För att definiera vad som menas med omedelbart samband brukar man titta på följande tre punkter:

- tidssambandet
- platssambandet
- personsambandet

Tidpunkt

När det gäller representation vid affärsförhandlingar anser Skatteverket fortfarande att representationen bör ingå som ett led i förhandlingarna för att vara avdragsgill. Tidpunkten för representationen bör alltså inte tidsmässigt vara alltför skild från själva förhandlingarna (dvs det bör finnas ett tidssamband).

Om representationen utövas i samband med en personlig högtidsdag, t ex en bjudning av affärsvänner i anslutning till en 50-årsdag, bör inte kostnaderna få dras av anser Skatteverket. Detta gäller såväl enskilda näringsidkare, delägare i handelsbolag som anställda i exempelvis ett aktiebolag (både ägarna och anställda utan ägarintresse). Det spelar enligt Skatteverket ingen roll om det är affärsbekanta, vänner eller anhöriga som deltagit i bjudningen.

Andra festligheter än 50-årskalas, exempelvis andra födelsedagsfester, dop, bröllop och övriga personliga högtidsdagar, bedöms troligen på samma sätt.

Eftersom det knappast är det mest ideala tillfället att ha en affärsförhandling i samband med ett kalas eller ett bröllop så kan man mycket väl förstå Skatteverkets ståndpunkt. I praktiken är det säkert mycket sällan det diskuteras affärer på t ex ett barndop.

Plats (ort)

Skatteverket anser att man bör vara försiktig vid valet av plats för representationen (dvs det bör finnas ett ortssamband). En annan ort än verksamhetsorten kan enligt Skatteverket vara ett tecken på att det omedelbara sambandet saknas. Tidigare utgick man från att endast verksamhetsorterna kunde accepteras, utom i vissa undantagsfall som vid mässor eller när lämpliga representationsmöjligheter saknades (t ex på små orter).

Det är nog fortfarande så att det är lättare att påvisa det omedelbara sambandet om man håller sig i närheten av verksamhetsorten när man representerar. Men det finns givetvis tillfällen när det är rimligt att kunna representera avdragsgillt på en annan ort än verksamhetsorten.

Redan i utredningen inför den första lagstiftningen om representation framgår detta:

Utdrag ur SOU 1962:42 sid 65 och 89: "... Ett företag eller dess representant låter på en ort anordna en s.k. uppäckning eller annan demonstration av varor och inbjuder därtill köpmän, till vilka företaget hoppas få sälja de förevisade varorna, från närliggande orter ..." "... Avdrag skall alltså kunna medges exempelvis om en rörelseidkare eller hans representant – i stället för att med varukollektion besöka varje särskild kund – ordnar uppäckning eller annan varudemonstration på en central ort och dit inbjuder kunder från orter, belägna på ett sådant avstånd att kunden om han företagit resan på egen bekostnad varit berättigad till avdrag för motsvarande kostnader..."

Att resa iväg, exempelvis till utlandet, för att "förhandla", är knappast avdragsgillt. Att kalla resan konferens, studieresa eller liknande gör inte saken bättre om man kan ana att det mest är nöje och rekreation som är syftet med resan.

Men går det att visa att det är affärsmässiga bedömningar som legat bakom valet av representationssätt, eller att det verkligen är en konferens- eller studieresa, så kan resan bli avdragsgill.

Varken tids- eller platssamband vid lyxrepresentation

Lyxbetonad representation, t ex särskilt arrangerade jaktutflykter eller fiskeresor och specialarrangerad underhållning, brister normalt helt när det gäller tidsmässigt och ortsmässigt samband med verksamheten.

Redan av den anledningen skulle Skatteverket kunna neka avdrag för lyxrepresentation men oftast hänvisar man till regeln om skäligt belopp.

Personer (deltagare)

Vilka personer ett företag kan få avdrag för vid ett visst representations-tillfälle är inte alltid så lätt att säga. Det bör dock finnas vad man kan kalla ett personsamband.

Vissa grundläggande fakta gäller dock alltid:

- Givetvis kan även din egen del av representationskostnaden vara avdragsgill, många tror att det endast är de bjudna personernas del som kan vara avdragsgill. Tänk dig in i den något komiska situationen att du blir bjuden på restaurang och den som bjuder inte äter något själv med hänvisning till att hans måltid inte skulle vara avdragsgill!
- Kostnader för deltagare som är tänkta att delta men inte gör det är inte avdragsgilla.
- Du kan knappast låta den du bjuder vara ensam under representationen, någon företrädare för ditt företag bör givetvis vara med. Att exempelvis skicka iväg en kund för att ensam inta en representationsmiddag på ditt företags bekostnad är alltså inget att rekommendera ur avdragssynpunkt. Man mer eller mindre förutsätter ju att affärsförhandlingen fortsätter en bit in på måltiden.

Direkt anknytning

Skatteverket anser att endast representation mot personer som har en direkt anknytning till affärsförhandlingar bör vara avdragsgill. Frågan är då vilka personer som har en så direkt anknytning till en affärsförhandling att representationskostnaden för just dessa personer kan bli avdragsgill.

Krävs någon viss minsta tid eller minsta arbetsinsats? Finns det någon övre gräns för antal personer som kan anses ha en direkt anknytning?

Tveksamheter kring vissa av Skatteverkets åsikter

Skatteverkets åsikter om hur begreppet omedelbart samband ska tolkas kan fortfarande ifrågasättas på vissa punkter, trots att de tonats ned i den senaste rekommendationen.

All representation i samband med affärsförhandlingar bör normalt vara avdragsgill, oavsett valet av plats. Men givetvis kan ett val av en annan ort än verksamhetsorten tyda på att det omedelbara sambandet med verksamheten saknas.

Vad som menas med att representationen bör ingå som ett led i förhandlingarna är ett olämpligt uttryck eftersom det inte alls förklarar vad Skatteverket egentligen tycker om tidpunkten. Kan det gå någon timme mellan förhandlingarnas slut och representationens början? Kan det gå dagar eller veckor? Är det okej att invänta exempelvis ett intressant idrottsevenemang eller premiären av en teaterpjäs innan man bjuder ut en kund som man gjort en större affär med?

Den exakta tidpunkten borde rimligen inte vara avgörande för om en representationskostnad är avdragsgill eller inte. Huvudsaken är att de affärsförhandlingar som representationen hör ihop med var företagsekonomiskt motiverade. I praxis har det inte uppställts några krav på att representationen nödvändigtvis måste utövas på just de dagar som själva affärsförhandlingen osv genomförs. Men alltför lång tid emellan bör det nog inte gå.

Inte vid t ex 50-årsdagar

Skatteverkets åsikt att representation i samband med personliga högtidsdagar, t ex 50-årsdagar, inte är avdragsgill ifrågasätts knappast, trots att även denna åsikt saknar egentligt stöd i såväl lag som förarbeten.

Kravet på omedelbart samband mellan representationen och verksamheten är i och för sig tänkt att markera att avdragsrätten inte omfattar privata levnadskostnader, exempelvis personlig gästfrihet och liknande. Men att från det dra slutsatsen att ingen representationskostnad bör vara avdragsgill endast av den anledningen att representationen utövas i samband med t ex företagsägarens 50-årsdag, är egentligen att gå lite långt.

Några praktiska tips

Begreppet omedelbart samband har inte någon given, heltäckande förklaring. Dessutom är det ju så att kravet på omedelbart samband är olika för varje enskild verksamhet och varje enskilt företag. Detta eftersom det handlar om ett samband med verksamheten, dvs den verksamhet som just det företag det gäller bedriver.

Vad som är avdragsgill representation för ett visst företag kan alltså räknas som icke avdragsgill representation för ett annat företag.

Ett givet tips är därför att göra öppna yrkanden i inkomstdeklarationen och skattedeklarationen i tveksamma fall. Därmed undviker du i alla fall att bli påförd skattetillägg om nu Skatteverket underkänner ditt yrkande.

Här är några andra tips som kan gälla alla typer av verksamheter, och som bör vara en hjälp vid bedömningarna av avdragsrätten och en hjälp för att undvika tvister med Skatteverket:

- Försök att rent tidsmässigt representera i så nära anslutning som möjligt till den affärsförhandling, konferens osv som ni haft. Ju längre tid emellan desto tveksammare är avdragsrätten.
- Undvik representation i form av julgåvor, julbord, kräftskivor, surströmmingsfester eller särskilt anordnade golfdagar för ett flertal deltagare.

Det kan givetvis vara så att ditt företag var mitt uppe i en affärsförhandling just vid jultid och att det därför är naturligt att överlämna en representationsgåva strax före jul eller kanske bjuda på julbord, och i ett sådant fall kan representationskostnaden mycket väl vara avdragsgill. Men räkna med att Skatteverket ställer höga krav på bevisning vid representation i samband med den här typen av särskilda festtillfällen.

- Undvik representation av typen ”tack för året som gått”. Det är ofta svårt att påvisa det omedelbara sambandet med verksamheten eftersom det förmodligen inte förekommit någon affärsförhandling eller liknande nära i tid till representationstillfället.

Många företag brukar dock ”passa på” att förhandla om nästa års priser och villkor i samband med de årligt återkommande representationsmiddagarna med storkunderna, och därmed motivera att representationen ska vara avdragsgill.

- Var överhuvudtaget försiktig med återkommande representation mot en och samma mottagare eftersom det kan finnas inslag av personlig gästfrihet i ett sådant fall (vilket gör att representationen blir icke avdragsgill). Det förekommer t ex så kallade representationscirklar, dvs grupper av personer som turas om att stå för notan vid återkommande träffar där det egentligen inte alls handlar om representation.
- Undvik representation på andra orter än där du eller den du bjuder har verksamhet (såvida det inte är vid exempelvis en mässa eller en studieresa).

Representation – dokumentationskravet

Brister i dokumentationen påverkar avdragsrätten

Eftersom representationskostnader ofta ligger på gränsen till vad som kan karaktäriseras som levnadskostnader, ställs extra hårda krav på underlag och dokumentation.

Uppfylls inte dessa krav är risken stor att avdragsrätten reduceras eller rent av faller bort, det framgår av rättspraxis.

Kraven på verifikaten

För att restaurangnotor och andra verifikat som visar representationskostnaderna ska vara godtagbara som underlag vid en förfrågan från Skatteverket och som bevis vid en eventuell rättslig prövning, gäller följande:

Verifikationerna ska kunna visa att det finns ett samband mellan de personer som deltagit i representationen och verksamheten. Verifikationerna ska därför innehålla uppgifter om

- datum för representationen
- namn och befattning (yrke eller funktion i det företag personen jobbar) på samtliga personer som representationen riktar sig mot
- namn på det eller de företag gästerna företräder
- syftet med representationen.

Antingen försöker du få plats med dessa uppgifter direkt på kvittot eller också skriver du uppgifterna på ett separat papper som du sedan häftar ihop med kvittot. Vid en kontroll ska uppgifterna finnas tillsammans med själva kvittot.

Öppna yrkanden

Glöm inte möjligheten att göra öppna yrkanden. Är du osäker på om en viss representationskostnad är avdragsgill eller inte eller om du tvekar inför vad som är skäligt belopp i ett visst fall – gör då ett öppet yrkande. Därmed riskerar du inte att företaget drabbas av skattetillägg på grund av oriktigt uppgift. Ett öppet yrkande kan du antingen göra under rubriken Övriga upplysningar på huvudblanketten, eller på en separat bilaga till inkomstdeklarationen.